

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/397
KARAR NO : 2021/430
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un 4/1a kapsamında sa lık yardımından faydalanan davacının tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ili kin ba vurusunun reddine dair kurum i leminin iptali istemiyle açtı ı davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : R.K.
Vekili : Av. G.T.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı
Vekili : Av. C.Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin "Bron ve Akci er Malign Neoplazmı" hastalı mın tedavisi için satın aldı ı "Opdivo" isimli ilacın bedelinin ödenmesi istemiyle yapılan ba vurunun reddine ili kin 25/12/2020 tarihli ve 16719622 sayılı Antalya Sosyal Güvenlik 1 Müdürlü ü Sa lık Sosyal Güvenlik Merkezi i leminin iptali ile ödenen 11,725,35 TL'nin ba vuru tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açılmı tır.

2. Davalı vekili süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde; Uyu mazlı ın 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklandı ı, davanın i mahkemesinde görülmesi gerekti i görü üyle davanın görev yönünden reddini talep etmi tir.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Antalya 4. dare Mahkemesi, E.2021/32 sayılı dosyada 04/02/2021 tarihinde "dava konusu i lemin, idarece, kamu gücü kullanılarak tek yanlı tesis edilen bir i lem oldu u anla ıldı ından, ihtilafın çözümlenmesini idare mahkemesinin görevine girdi i" gerekçesiyle verdi i görevlilik kararı ile talebi reddetmi tir.**

4. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, "davacının e inin 5510 sayılı Kanun'un 4/1.a maddesi kapsamında ya lılık aylı ı aldı ı anla ıldı ından, kanser tedavisinde kullanılan ilacının parasının ödenmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i" görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 18/05/2021 tarih ve 2021/47385 sayılı görü yazısı ile Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

“(…)31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanun'lar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı tirakçileri), geçici maddelerle korunan hakları içinde, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, bu farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanun'un iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15/12/2006 tarihli ve E.-K.2006/111-112 sayılı kararıyla, anılan Kanun'un birçok maddesi ile birlikte, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (bağta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiştir; bu karardan sonra kabul edilen 17/04/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'la 5510 sayılı Kanun'da düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanun'a eklenen Geçici 1. ve Geçici 4. maddelerle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01/10/2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanun'un kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesinin 30/03/2011 tarihli ve E.2008/56, K.2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yer alan “...6w Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar Mahkemelerinde görülür.” bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25/01/2012, Sayı: 28184) davayı reddetmiş ve sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın uyuşmazlık tutacak şekilde uygulanması gerektiğine dayandırmıştır: “...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı iş, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce tirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emeklilik hak kazanacakları yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumunun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğinde korunmaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır...”

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun

hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edilece i; ancak, bu Kanun'un yürürlü e girmesinden önce memur ve di er kamu görevlisi dı ndaki çalı anlar ile bu Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra memur ve di er kamu görevlisi olarak çalı maya ba layanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılaca ı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un de il 5510 sayılı Kanun'un öngördü ü kural ve esasların uygulanaca ı dolayısıyla ihtilaflarında adli yargı yerinde çözümlenece i açıktır.”

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. T.C. Anayasası'nın 158.maddesinde “...*di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır ”* hükmü bulunmaktadır

7. 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanun'lar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalı anlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalı anlar (Ba -Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalı anlar (Tarım Ba -Kur'luları), tarım i lerinde ücretle çalı anlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve di er kamu görevlilerini (Emekli Sandı ı tirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dı nda, sosyal güvenlik ve sa lık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmu , be farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamı tır.

8. Aynı Kanun'un "*sigortalı sayılanlar*" ba lıklı 4.maddesinde; "*Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla i veren tarafından çalı tırılanlar..*" "*uyu mazlıkların çözüm yeri*" ba lıklı 101.maddesinde; "*Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar i mahkemelerinde görülür*" hükümlerine yer verilmi tir.

9. 17/04/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'la 5510 sayılı Kanun'da düzenlemeler yapılmı ve anılan Kanun'a eklenen Geçici 1. ve Geçici 4. maddelerle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girdi i 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile di er kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre i lem yapılaca ı hüküm altına alınmı tır.

B. Yargı Kararları

10. Anayasa Mahkemesi, 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararıyla, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yer alan “...*bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür.*” bölümünün iptali istemini redle sonuçlandırmı tır. Söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyu mazlı a ı ık tutacak gerekçesi öyledir:

“...5754 sayılı Kanunun yürürlü e girmesinden önce memur ve di er kamu görevlisi olarak çalı makta olanlar, evvelce oldu u gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra memur ve di er kamu görevlileri olarak çalı maya ba layanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun de il, 5510 sayılı Kanun'un öngördü ü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlü üyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptı ı, tesis etti i i lem ve muameleler idari i lem

sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacakları yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği iştirak ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğinde korunmaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kural, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldı ve anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SELMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü anlaşıldı:

13. Dava, davacının tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine dair kurum işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği; ancak, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

15. Bu durumda, somut olayda davacının sa lık yardımından istifade etti i e inin 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı oldu u anla ıldı ndan, tedavisi için reçete edilen ilacının parasının davalı idare tarafından ödenmesi istemiyle yaptı ı ba vurusunun reddine ili kin i leme kar ı açılan davanın 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre çözümlenmesinde adli yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile Antalya 4. dare Mahkemesinin 04/02/2021 tarihli ve E.2021/32 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile Antalya 4. dare Mahkemesinin 04/02/2021 tarihli ve E.2021/32 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN